

vergadering **C169 – WEL13**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 13 maart 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gebruik van het Frans in consultatiebureaus van Kind en Gezin
- 1367 (2011-2012)

3

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Marijke Dillen**Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gebruik van het Frans in consultatiebureaus van Kind en Gezin - 1367 (2011-2012)**

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, ik had graag uw mening en zienswijze gekend over een problematiek die hier niet voor het eerst, maar nu wel in het kader van nieuwe initiatieven van de provincie Vlaams-Brabant, aan bod komt. Het gaat dan over de problematiek van de consultatiebureaus van Kind en Gezin in Brussel, maar vooral in de Vlaamse Rand en Vlaams-Brabant.

In februari van dit jaar heeft de provincie Vlaams-Brabant in samenwerking met Kind en Gezin een Taaloverlevingskit uitgegeven, een zakwoordenboekje dat anderstaligen in staat moet stellen om vlotter te communiceren met diensten uit de welzijns- en gezondheidssector. Het boekje is in de eerste plaats bedoeld als eerste hulp bij een gesprek met de betrokken diensten over thema's met betrekking tot ouders en kind, maar het biedt ook een meer algemene woordenschat om de ouders te laten kennismaken met het Nederlands.

De Taaloverlevingskit past in het beleid van de provincie Vlaams-Brabant om anderstaligen aan te sporen Nederlands te leren en te gebruiken. De zakwoordenboekjes worden verdeeld via consultatiebureaus van Kind en Gezin, het Huis van het Nederlands, de vzw 'de Rand' en de provincie Vlaams-Brabant. Heel wat gemeenten pikken daar ook op in. We vonden dat ook terug in het artikel van De Standaard op 16 februari.

Het beleid tracht de toenemende ont nederlandse in de Vlaamse Rand aan te pakken. Het is ook niet de eerste keer dat het in deze commissie ter sprake kwam. Ondanks het bestaande beleid zijn er nog vaak verschillende consultatiebureaus van Kind en Gezin in de Vlaamse Rand – en daarbuiten – waar er vaak Frans wordt gesproken tijdens de consultatie. Dat vormt op zich een inbreuk op de taalwetgeving, die stelt dat het onthaal in het Nederlands dient te gebeuren. Kind en Gezin maakt als intern verzelfstandigd agentschap (IVA) immers deel uit van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bij de Vlaamse overheid en valt bijgevolg onder de taalwetgeving.

De Vlaamse Regering erkent de problematiek en stelde in het regeerakkoord volgende prioritaire doelstellingen voorop: “de stipte naleving van de taalwetgeving en de uitvoering van een beleid dat het Nederlandstalig karakter van de Rand ondersteunt en versterkt.” (...) “Een voortgezet, gecoördineerd en inclusief beleid is dus nodig om het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand te bevestigen en te versterken. Dat dient te gebeuren door samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de provincie, vzw 'de Rand' en de lokale overheden.”

Minister, hebt u zelf reeds signalen ontvangen over het gebruik van andere talen dan het Nederlands in de consultatiebureaus van Kind en Gezin? Zo ja, om welke bureaus gaat het dan? Wilt u die inbreuken op de taalwetgeving aanpakken? Beschouwt u het huidige beleid als voldoende of wilt u bijkomende accenten leggen?

Beschouwt u de inspanningen van Kind en Gezin inzake het handhaven van de taalwetgeving in de consultatiebureaus als voldoende?

Wanneer hebt u voor het laatst overleg gehad met Kind en Gezin over die problematiek? Werden er concrete zaken besproken? Waren daar eventueel andere partijen bij aanwezig?

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, ik sluit graag kort aan bij de terechte vraag van de heer Segers. De collega's uit mijn fractie die zich wat meer bezighouden met Brussel en de Vlaamse Rand hebben mij gezegd dat ook zij weet hebben van de inbreuken die hier worden

aangeklaagd. Mijnheer Segers, u zegt volledig terecht dat het om een duidelijke inbreuk op de taalwetgeving gaat.

Minister, in uw regeerakkoord had u duidelijk de bedoeling om aandacht te besteden aan die problematiek en ervoor te zorgen dat er oplossingen komen om de schending van de taalwetgeving weg te werken. Ik ben dan ook heel benieuwd naar uw antwoord.

Minister Jo Vandeurzen: Het gebruik van andere talen dan het Nederlands is mij niet onbekend. Enerzijds werden hier in het verleden vanuit verschillende instanties al vaker vragen over gesteld. Anderzijds is het ook een gekende realiteit dat Kind en Gezin, gezien de grote taaldiversiteit binnen de beoogde doelgroep, een beroep doet op andere talen om ouders een minimale zorgverlening te kunnen bieden.

Ook het gebruik van tolken en pictografisch materiaal zijn zaken die op dat vlak worden ingezet. In 2007 heeft minister Vervotte, toenmalig minister van Welzijn, het advies gevraagd van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) over het taalgebruik van de personeelsleden van Kind en Gezin bij hun dienstverlening aan gezinnen in de Vlaamse Rand. In haar advies 39.145 van 21 januari 2008 bevestigt de VCT dat als algemene regel geldt dat binnen de consultatiebureaus het Nederlands als bestuurstaal dient te worden gebruikt.

Anderzijds kan ze begrip opbrengen voor de bijzondere situatie waarin Kind en Gezin moet werken. Overeenkomstig haar rechtspraak, is de VCT van oordeel dat “Kind en Gezin, gelet op zijn beschreven specifieke opdracht in het belang van het kind en waarbij hij zich in het bijzonder ook richt tot sociaal zwakkere groepen, geen overtreding van de taalwetgeving begaat indien hij zich om redenen van volksgezondheid en veiligheid, en met het oog op betere integratie, bij wijze van uitzondering mondeling in een andere taal dan het Nederlands richt tot anderstalige moeders die nog niet voldoende de Nederlandse taal beheersen”.

Kind en Gezin gaat hier in zijn dienstverlening doordacht en gericht mee om en streeft ernaar om zich in contacten met ouders te profileren als een Nederlandstalige instelling en ouders hierbij ook aan te zetten tot het praten en leren van de Nederlandse taal. Als het gaat over toeleiding, betreft dat taalopleiding stimuleren en dat soort zaken.

Verder worden er, conform de taalwetgeving, geen publicaties vertaald of wordt geen schriftelijke communicatie met ouders gevoerd, tenzij een beperkte vertaling ter ondersteuning van het Nederlands. Het initiatief van de provincie Vlaams-Brabant past in dezelfde doelstelling. Extra maatregelen lijken ons op dit ogenblik niet aan de orde.

Ik steun uiteraard de wijze waarop Kind en Gezin met deze aangelegenheid omgaat in haar dienstverlening. Kind en Gezin maakt intern en in overleg met partners als het Huis van het Nederlands en vzw ‘de Rand’, zelf ook werk van mogelijke bijkomende initiatieven en acties om het Nederlands te stimuleren. Het doel is en blijft om hier actiever mee om te gaan en anderstalige ouders op een positieve manier te laten kennismaken met het Nederlands en hen aan te zetten om, in het belang van het kind en de ouders, zich deze taal meer eigen te maken. De realisatie van een gepast zorgaanbod in het belang van het kind, moet hierbij immers steeds worden bewaakt. Het positief werken vanuit het contact en het opgebouwde vertrouwen is de meest aangewezen benadering, denken wij. Extra maatregelen lijken ons dus niet aan de orde.

Het kabinet en ikzelf hebben bijna dagelijks contact met Kind en Gezin, en daarnaast is er op regelmatige basis ook structureel overleg. Ik moet u in alle eerlijkheid zeggen dat dit specifieke thema recent nergens aan bod is gekomen en er zijn mij – en ik neem aan ook het kabinet – geen specifieke klachten bekend over deze problematiek.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, ik dank u voor de toelichting en de verwijzing naar de vraag om advies die de vorige minister heeft gesteld omtrent deze kwestie. Ik stel deze vraag

uiteraard in het volle besef dat het werk ook moet worden bekeken vanuit het aspect van verzorging en dergelijke. We begrijpen volledig het standpunt dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht daaromtrent heeft geadviseerd.

Ik stel deze vraag ook omdat ik kort voor Nieuwjaar aanwezig was op de vergadering van het platform Vlaamse Randgemeenten waar de provincie, de randgemeenten van Brussel en vzw 'de Rand' regelmatig bijeenkomsten houden rond een aantal thema's. Uitgerekend toen werd de problematiek van Kind en Gezin doorgelicht. Een betrokken verantwoordelijke heeft toen een toelichting gegeven over het taalbeleid van Kind en Gezin. Na zijn toelichting kreeg hij bij wijze van spreken de wind van voren.

Er is dus voor een deel een verschil in visie over de meertaligheid en hoe daarmee om te gaan tussen de leiding van Kind en Gezin enerzijds en de lokale besturen en andere betrokken organisaties anderzijds. Dat heb ik ook teruggevonden in de taalstudie die in 2011 onder meer door de KU Leuven is gemaakt voor Kind en Gezin over taalstimulering en meertaligheid.

Het spreekt voor zich dat je met een pasgeboren baby moeilijk Nederlands kunt praten, en misschien ook niet onmiddellijk met die anderstalige moeder in kwestie, die toch dikwijls de eerste aangesprokene is. Ik verwijs naar standpunten van de vorige Vlaamse Regering die nu worden voortgezet, onder meer de inspanningen inzake onderwijs, waar sleutelmomenten in het leven, belangrijke passages waar het Nederlands een rol kan spelen, gepromoot werden. De voorganger van minister Smet, voormalig minister Vandenbroucke, hanteerde dat als kapstok en dat werd ook in zijn Vlaamse Randbeleid vertolkt. Dat wordt nu voortgezet. De vraag moet worden gesteld of dat ook kan in de voorschoolse opleiding. In de schoolopleiding probeert men dat nu al via engagementen en dergelijke, vooral van de ouders die in eerste instantie moeten worden betrokken bij heel deze uitdaging. In het kader van de voorschoolse opvang zijn het in eerste instantie zeker de ouders. Je kunt moeilijk van baby's, peuters of kleuters verwachten dat zij het engagement op zich nemen.

De vraag moet worden gesteld of in de toekomst niet nauwkeuriger kan worden toegekeken of er een wisselwerking is tussen die beide principes. We gaan er volledig mee akkoord dat die beide aanwezig moeten zijn, maar we hebben de indruk dat op dit moment de balans eerder in de andere richting overhelt. Dat verklaart natuurlijk waarom er links en rechts klachten te horen zijn. Die zullen wellicht niet tot het kabinet doordringen, want het gaat om mensen die bepaalde situaties meemaken, zich daar wat druk over maken en dat dan signaleren. Hoe ver en hoe hoog ze met die klachten gaan, weet ik niet.

Een van de kritieken die werd gegeven op het platform was dat je op de webstek van Kind en Gezin als anderstalige perfect alle kant-en-klare uitleg krijgt. Nogmaals, dat is wat het verzorgingsaspect betreft uiteraard terecht, maar het zet natuurlijk niet aan om, als je die gegevens eenmaal hebt verworven, je nadien aan te passen, te evolueren en eventueel het Nederlands meer te gaan gebruiken. Misschien zijn dat enkele tips waar eens naar kan worden gekeken.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik denk dat u me best eens een aantal concrete dingen vertelt en dat ik mee kan proberen te begrijpen wat we dan moeten opnemen met Kind en Gezin.

De heer Willy Segers: Dat is perfect.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■